अर्थ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा नियमावली, २०६५ को नियम ३ को प्रयोजनार्थ

(२०७९ कार्तिक देखि २०७९ पौषसम्म)

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार

माघ, २०७९

www.mof.gov.np

१. अर्थ मन्त्रालयको परिचय र उद्देश्य

पृष्ठभूमिः

मुलुकको आर्थिक, वित्तीय तथा मौद्रिक व्यवस्थापन, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व तथा आर्थिक विकास क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरूको व्यवस्थापन अर्थ मन्त्रालयको प्रमुख जिम्मेवारी हो। सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन, राजस्व संकलन, वैदेशिक सहायता व्यवस्थापन, नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन, बैंकिङ्ग तथा वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन, विदेशी विनिमय, बीमा र पूँजी बजारको व्यवस्थापन र नियमन, सार्वजनिक संस्थानको समग्र नीतिगत विषय तथा नेपाल सरकारको आर्थिक नीति एवं बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन अर्थ मन्त्रालयको जिम्मेवारीमा रहेको छ।

दीर्घकालीन सोचः

नतिजामूलक सबल आर्थिक तथा वित्तीय व्यवस्थापनबाट अर्थतन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गरी दिगो, फराकिलो तथा उच्च दरको आर्थिक वृद्धि र सामाजिक न्याय सहितको विकासमा योगदान मार्फत सवल, समृद्ध र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने।

उद्देश्यः

सार्वजनिक वित्तको प्रभावकारी र समुचित उपयोगबाट आर्थिक विकास, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व र अर्थतन्त्रको सुदृढीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने।

रणनीतिः

- दक्ष, व्यवसायिक, स्वच्छ, सुदृढ एवम् करदातामैत्री कर प्रशासनको विकास गरी प्रक्रियागत सरलीकरण र सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाई करयोग्य सवै किसिमका आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई करको दायरामा ल्याउने।
- सार्वजनिक खर्चलाई राष्ट्रिय प्राथमिकताका क्षेत्रहरूमा प्रभावकारी र न्यायोचित रुपमा विनियोजन गरी उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने।
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी, प्रभावकारी र अनुशासित तुल्याउने।
- वैज्ञानिक, अनुमानयोग्य र पारदर्शी राजस्व प्रणालीको विकासबाट निजी लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गरी उत्पादनमूलक उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र औद्योगिक संरक्षण प्रदान गर्ने। प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह प्रणाली बीचमा प्रभावकारी सम्बन्ध स्थापित गर्ने।
- वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनको कार्यान्वयन गर्दै पारदर्शी र उत्तरदायी आर्थिक तथा वित्तीय सूचना प्रणाली अवलम्वन गर्ने।
- निकासा, लेखाङ्कन र अन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन गर्दा सबै क्षेत्र, वर्ग र समुदायको सन्तुलित विकासमा ध्यान दिने।

- उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने, उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने, रोजगारीका अवसरहरु व्यापक रुपमा सिर्जना गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायतालाई मुलुकको विकासका पूर्वशर्त मानिने क्षेत्र र विषयहरुमा केन्द्रित गर्ने।
- राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमा आवद्ध हुनेगरी अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता प्राप्त गर्ने र सहायता व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढ गरी पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्ने।
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तुल्याउँदै वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन मार्फत स्रोत र साधनको उच्चतम प्रतिफलयुक्त ढङ्गले परिचालन गर्ने।
- वित्तीय संस्था र वित्तीय उपकरणहरूको माध्यमबाट उत्पादन र बजारको सुदृढीकरण गरी सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने।
- सरकारी स्वामित्वमा रहेका संस्थानहरूको व्यवसायिक सञ्चालन गर्ने।
- आन्तरिक ऋण परिचालन गर्दा निजी क्षेत्रलाई स्रोतको अभाव नहुने गरी राष्ट्रिय प्राथामिकता प्राप्त विकास कार्यक्रममा परिचालन गर्ने।
- आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन र बाह्य ऋण व्यवस्थापनलाई एकीकृत रुपमा छुट्टै निकाय मार्फत सञ्चालन गर्ने।

२. कार्यक्षेत्रः

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू देहाय अनुसार रहेका छन्ः

- आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण, आर्थिक तथा वित्त सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- आर्थिक साधनको बाँडफाँट, कुल राष्ट्रिय लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन,
- समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, मूल्यस्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- विकास सहायता नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन,
- केन्द्रीय बैक सञ्चालन, नियमन र मौद्रिक तथा कर्जा नीति,
- बैक तथा वित्तीय संस्थाहरू सम्बन्धी नीति, कानून, समन्वय र नियमन,
- विदेशी मुद्रा सम्बन्धी कानून, नियमन तथा नियन्त्रण,
- आर्थिक तथा सामाजिक विकास र मुद्रा तथा बैङ्किङ्ग सम्बन्धी द्विपक्षीय, बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वय,

- वैदेशिक ऋण अनुदान तथा अन्य द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सहायता सम्बन्धी सन्धि, सम्झौता र कार्यान्वयन,
- संघीय सञ्चितकोष वा संघीय सरकारी कोष सञ्चालन, राजस्व र व्ययको अनुमान, विनियोजन ऐन, पुरक अनुमान, पेश्की खर्च, उधारो खर्च, आकस्मिक कोष र अन्य सरकारी कोष,
- बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
- सरकारी जमानत,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आन्तरिक र वैदेशिक ऋण एवं अनुदान सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन,
- तलब, भत्ता तथा उपदान निवृत्तिभरण लगायतका सेवा सुविधा र आर्थिक दायित्व सम्बन्धी विषय,
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहको सार्वजनिक पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति कानून र मापदण्ड,
- सरकारी बाँकी रकमको अभिलेखीकरण र असुली,
- राजस्व सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, प्रक्षेपण, कार्यान्वयन र नियमन,
- राजस्व प्रशासनको सञ्चालन र सुदृढीकरण,
- सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यान्वयन र नियमन,
- आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- लेखा तथा लेखापरीक्षण प्रणाली,
- सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन,
- संघीय विनियोजन, राजस्व, विभाज्य कोष, धरौटी, कार्य सञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन,
- भन्सार, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, राहदानी शुल्क, भिसा शुल्क, पर्यटन दस्तुर एवं अन्य कर तथा गैरकर, सेवा शुल्क दस्तुर लगायतका सेवा शुल्कहरूको लक्ष्य निर्धारण, प्रशासन, सङ्कलन र बाँडफाँट,
- कर तथा भन्सार राजस्व सम्बन्धी द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, बहुपक्षीय समन्वय सन्धि, सम्झौता, समझदारी, कार्यान्वयन र नियमन,
- राजस्व सम्बन्धी तथ्याङ्क अभिलेखन र सूचना आदान प्रदान,
- धितोपत्र तथा कमोडिटी बजार सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,

- बीमा सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड र नियमन,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा राजस्व र प्राकृतिक स्रोत उपयोग वा लाभको बाँडफाँट सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र कार्यान्वयन,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सम्पर्क मन्त्रालयको कार्य,
- महालेखापरीक्षकको कार्यालयको सम्पर्क मन्त्रालयको कार्य,
- निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, अवकास कोषको कार्य अनुगमन गर्ने कार्य,
- सरकारी स्वामित्वमा भएका संस्थानको नियमन, नियन्त्रण, समन्वय र निर्देशन तथा तलब, भत्ता, बोनस, लगानी र लाभांश सम्बन्धी नीति निर्धारण,
- राजस्व र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी तालिम अध्ययन र अनुसन्धान,
- सार्वजनिक संस्थानहरू र निजीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड अनुगमन र नियमन,
- मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन,
- नेपाल लेखापरीक्षण सेवाको सञ्चालन।

अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृत संगठन संरचना

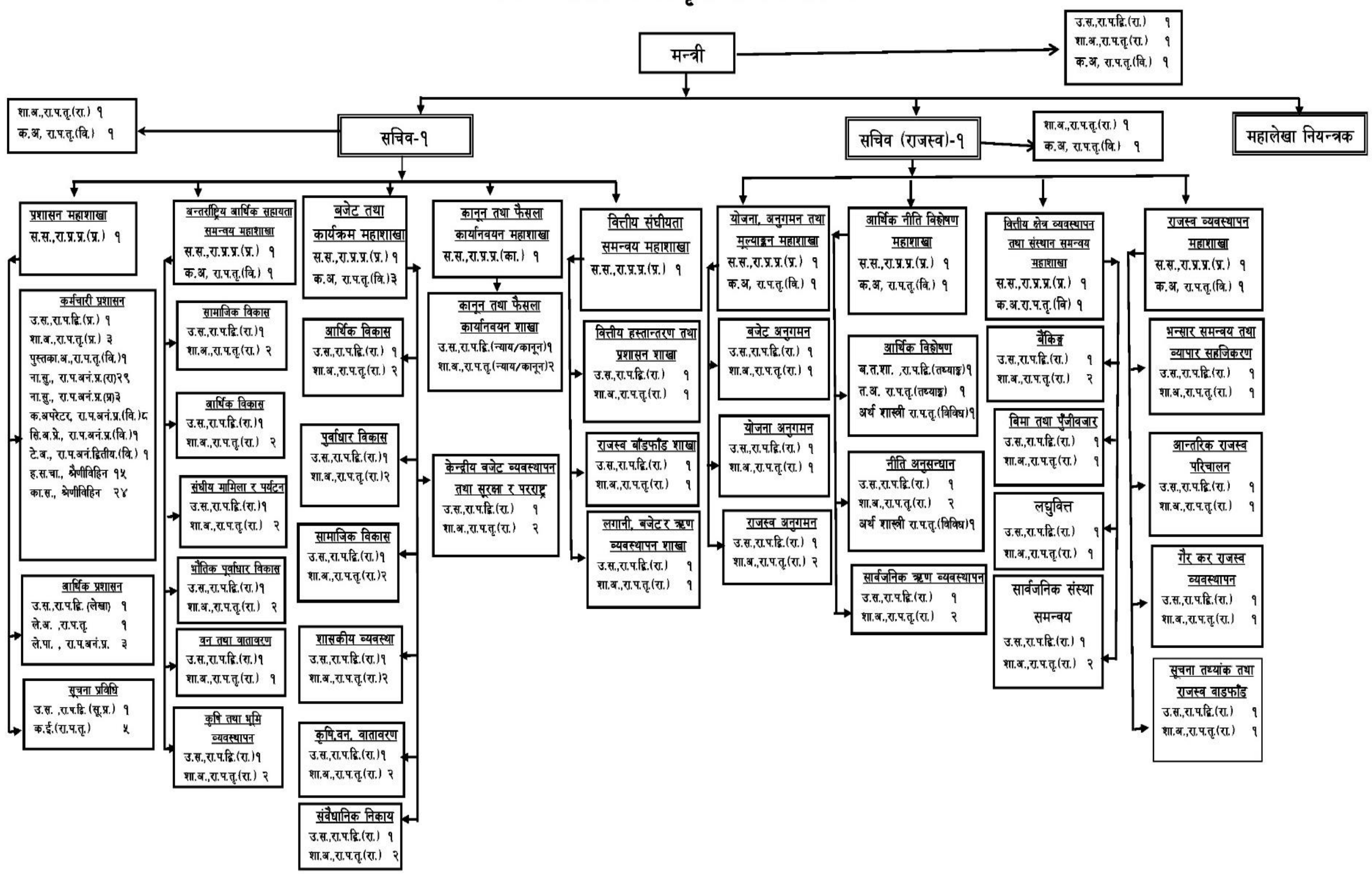

३. अर्थ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डको विवरण

अर्थ मन्त्रालयलाई निर्दिष्ट गरिएका कार्यहरू सम्पादन गर्ने सिलसिलामा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूले निम्नानुसारका कानूनको प्रयोग तथा परिपालना गर्नु पर्नेछ।

ऐनहरू

- निकासी पैठारी (नियन्त्रण) ऐन, २०१३
- कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन,२०१९
- विदेशी विनिमय (नियमित) गर्ने ऐन, २०१९
- राष्ट्रिय बीमा संस्थान ऐन,२०२५
- मदिरा ऐन, २०३१
- राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१
- नागरिक लगानी कोष ऐन,२०४७
- बीमा ऐन,२०४९
- निजीकरण ऐन,२०५०
- मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन,२०५२
- ऋण तथा जमानत ऐन,२०५२
- अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय कारोबार ऐन,२०५४
- आयकर ऐन, २०५८
- अन्तःशुल्क ऐन, २०५८
- नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८
- राष्ट्र ऋण ऐन, २०५९
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३
- सुरक्षित कारोवार ऐन, २०६३
- भन्सार ऐन, २०६४
- बैंकिङ्ग कसुर तथा सजाय ऐन, २०६४
- बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
- निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष ऐन, २०७३

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५
- योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५
- भुक्तानी तथा फछ्र्यौट ऐन,२०७५
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- आर्थिक ऐन, २०७९
- ऋण तथा जमानत ऐन, २०७९
- राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०७९
- विनियोजन ऐन, २०७९
- सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन ऐन, २०७९

नियमावलीहरू

- मदिरा नियमावली, २०३३
- बीमा नियमावली, २०४९
- मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली नियमावली, २०५८
- आयकर नियमावली, २०५९
- अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९
- धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०६३
- धितोपत्र बजार सञ्चालन नियमावली, २०६४
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड सम्बन्धी नियमावली, २०६४
- आर्थिक (कार्यविधि) नियमावली, २०६४
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- भन्सार नियमावली, २०६४
- धितोपत्र व्यवसायी (मर्चेन्ट बैंकर) नियमावली, २०६४
- धितोपत्र व्यवसायी (धितोपत्र दलाल तथा धितोपत्र व्यापारी) नियमावली, २०६४

- नेपाल धितोपत्र बोर्ड आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०६६
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड खरिद सम्बन्धी नियमावली, २०६६
- सामूहिक लगानी कोष नियमावली, २०६७
- धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवा नियमावली, २०६७
- क्रेडिट रेटिङ्ग नियमावली, २०६८
- धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०७३
- वस्तु विनियम बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड खरिद नियमावली, २०७४
- विशिष्टिकृत लगानी कोष नियमावली, २०७५
- हेजिङ्ग सम्बन्धी नियमावली, २०७५
- धितोपत्र सूचीकरण तथा कारोबार नियमावली, २०७५
- कर्जा सुरक्षण नियमावली, २०७५
- निक्षेप सुरक्षण नियमावली, २०७५
- योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष नियमावली, २०७६
- राजस्व परामर्श विकास समिति गठन आदेश, २०७६
- प्राईभेट फर्म रजिष्ट्रेसन नियमावली (तेह्रौं संशोधन) नियमावली, २०७६
- कर्जा सुरक्षण (दोश्रो संशोधन) नियमावली, २०७७
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व पहिलो संशोधन नियमावली, २०७८

निर्देशिकाहरू

- आयकर निर्देशिका, २०६६ (तेस्रो संशोधन २०७७)
- अन्तःशुल्क निर्देशिका, २०६८ (परिमार्जित संस्करण २०७६)
- मूल्य अभिवृद्धि कर निर्देशिका, २०६९ (दोश्रो संशोधन २०७६)
- जग्गा तथा घर जग्गा निसर्गको पूँजीगत लाभकर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२ (पहिलो संशोधन २०७६)
- बैदेशिक भ्रमण व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७५
- कार्य सञ्चालन निर्देशिका, २०७७
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि लैंगिक उत्तरदायी बजेट नमूना निर्देशिका, २०७७
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययीता कायम गर्ने निर्देशिका, २०७८

कार्यविधिहरू

- आर्थिक पुनरुद्धार कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७२
- नवीकरणीय उर्जा अनुदान (पहिलो संशोधन) नीति, २०७३
- प्रदेश र स्थानीय तहको सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४
- ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जा कार्यविधि, २०७५
- सामुहिक जीवन बीमा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि ब्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७६
- राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको सावधिक जीवन बीमा सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- रक्सौल अमलेखगञ्ज पेट्रोलियम पाईपलाईन मार्फत इन्धन ढुवानीका लागि भन्सार जाँचपास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- समपुरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- नव प्रवर्तन शुरुवाती पुँजी अनुदान कार्यविधि, २०७७
- नव प्रवर्तन शुरुवाती पुँजी कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७
- सहलगानी सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- व्यावसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७
- कोभिड-१९ को महामारीबाट प्रभावित अतिविपन्न परिवार नगद हस्तान्तरण कार्यविधि, २०७८

नीति, मापदण्ड र आदेश

- अर्थ मन्त्रालय सम्बद्ध सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति र मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३ (पहिलो संशोधन)
- घर जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७४
- अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७५
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५
- अन्तराष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन नीति, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तह बजेट कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७६

- कोभिड-१९ को प्रभाव न्यूनीकरण गर्न अवलम्बन गरिएका कार्यहरुका कारण प्रभावित भएका असंगठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिक वर्ग तथा असहायहरुलाई उपलब्ध गराउने राहत सम्बन्धी मापदण्ड,२०७६
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार बीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७६
- एकीकृत सामाजिक सुरक्षा नीति, २०७६
- आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको पहिचान, विकास र उत्खनन् सम्बन्धी नीति, २०७७
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८

४. अर्थ मन्त्रालयले गर्ने कार्य र सेवाः

(क) माथि उल्लिखित कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका नीतिगत कार्यहरु र

(ख) मन्त्रालयको दैनिक प्रशासन सञ्चालन सम्बन्धी कार्यहरु।

५. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र टेलिफोन नम्वरः

सि.नं		जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१.	माननीय उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री	विष्णुप्रसाद पौडेल	४२११३९०
२.	सचिव	तोयम राया	४२११३३२
३.	सचिव (राजस्व)	डा. राम प्रसाद घिमिरे	४२११८०४
५.	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव केदारनाथ शर्मा	४२११३००
४.	राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव भूपाल बराल	४२११३१५
६.	बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा	सहसचिव रितेश कुमार शाक्य	४२११८०१
७.	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन महाशाखा	सहसचिव अर्जुन कुमार खड्का	४२११८१३
८.	वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा	सहसचिव रमेश कुमार के.सी. सहसचिव कमल प्रसाद भट्टराई	४२११३७७ ४२११३१८
९.	आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा	सहसचिव बाबुराम सुवेदी	४२११३२६
१०.	योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	सहसचिव आनन्द काफ्ले	४२००५३७
११.	अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा	सहसचिव इश्वरी प्रसाद अर्याल	४२११३७१
१२.	वित्तीय संघीयता समन्वय महाशाखा	सहसचिव सुमन दहाल	४२११३१६

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधिः

(क) सूचना दिँदा लिनुपर्ने शुल्क/दस्तुर

- सूचना मागको निवेदन दिँदा कुनै शुल्क वा दस्तुर लाग्दैन।
- सामान्य आकारको (आठ दशमलव तीन इञ्च चौडाई र एघार दशमलब सात इञ्च लम्बाई सम्म साइज भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठ सम्मको सूचना निःशुल्क उपलव्ध गराइनेछ।
- दश पृष्ठ भन्दा धेरै सूचना दिँदा निम्न अनुसार शुल्क लिइनेछ।
    - ➢ सामान्य आकारको (आठ दशमलब तीन इञ्च चौडाई र एघार दशमलब सात इञ्च लम्बाइसम्म आकार भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठभन्दा बढी सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ पाँच रूपैंयाँ लाग्नेछ।
    - ➢ माथि उल्लेख भए भन्दा ठूलो आकारको कागजमा तयार गरिएको वा रहेको सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ दश रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। शुरुका दश पेज निःशुल्क दिनुपर्ने बाध्यता यसमा रहने छैन।
- डिस्केट, सीडी र अन्य यस्तै प्रकारका डिजिटल माध्यम र प्रविधिद्वारा प्रदान गरिने सूचनाको लागि प्रति डिस्केट, सीडी वापत पचास रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ।
- कुनै सूचना तयार गर्दा माथि लेखिए भन्दा बढी खर्च लाग्ने भएमा वास्तविक लागतको आधारमा दस्तुर लिइनेछ।
- सार्वजनिक निकायमा रहेका कुनै लिखत, सामग्री वा सो निकायको काम कार्यबाही अध्ययन वा अवलोकन वा सार्वजनिक महत्वको निर्माण कार्य भइरहेको स्थलको भ्रमण वा अवलोकन आधा घण्टाभन्दा बढी समय गर्ने भएमा प्रतिघण्टा प्रतिव्यक्ति पचास रुपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। तर सार्वजनिक पुस्तकालय र सार्वजनिक रुपमा निःशुल्क उपलब्ध गराइएको स्थानको अवलोकन वापत दस्तुर लाग्ने छैन।
- प्रचलित कानूनमा सूचना माग गर्दा लाग्ने दस्तुरको सम्बन्धमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा भने सोही बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ।
- मुल्य राखी बिक्री वितरण गर्ने मुद्रित वा कुनै पनि माध्यमको सूचना सामग्रीको दस्तुर त्यसमा अंकित वा निर्धारित मुल्य बमोजिम नै हुनेछ।
- अर्थ मन्त्रालयको उद्देश्य र कार्यक्षेत्र भित्रका कामकारवाहीको प्रवर्द्धनका लागि वितरण गरिने सूचना-सामग्रीमा शुल्क लाग्ने छैन।

(ख) सूचना उपलब्ध गराए बापत शुल्क लिने तरिका

- सार्वजनिक निकायले सूचना दिंदा लिने दस्तुर बापतको रकम नगदै लिने वा कुनै खास बैंकमा जम्मा गरी सोको भौचर पेश गर्न लगाउन वा सो रकम बराबरको टिकट निवेदनमा टाँस गर्न लगाउन सक्नेछ।

(ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलव्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल र तत्काल उपलव्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र निवेदकलाई उपलव्ध गराईनेछ। कुनै व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासँग सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टाभित्र उपलव्ध गराइने छ।
- अन्य विशेष ऐन नियममा अवधि तोकिएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारीः

(क) निर्णय प्रक्रिया सम्बन्धमाः

- **मन्त्रालयले उपलव्ध गराउने सेवा सम्बन्धमाः**
  - सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम।
- **सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमाः**
  - सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी सम्बन्धमाः

- मन्त्रीस्तरबाट
- सचिवस्तरबाट

८. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरणः

८.१ आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट

नेपाल सरकारको कूल बजेट रू. १७ खर्ब ९३ अर्ब ८३ करोड ७३ लाख मध्ये चालु खर्च रू. ११ खर्ब ६९ अर्ब ६० करोड ६१ लाख अर्थात् ७०.१० प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ रू. ३ खर्ब ९४ अर्ब १ करोड ३५ लाख अर्थात् २१.९७ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रू. २ खर्ब ३० अर्ब ७७ करोड अर्थात् १२.८३ प्रतिशत बिनियोजन भएको छ।

८.२ सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन

चालू आर्थिक वर्ष २०७९/८० पौष मसान्तसम्मको बजेट खर्चको प्रारम्भिक विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ र २०७९/८० को विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक विवरण								
(रु.लाखमा)								
विवरण	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ पौषमसान्तसम्म			आर्थिक वर्ष २०७९/८० पौषमसान्तसम्म			गत आ.व. को तुलनामा	
	बजेट	खर्च	प्रतिशत	बजेट	खर्च	प्रतिशत	बजेट	खर्च
चालु	१०६५२९३९	४०६५४७४	३८.१६	११८३२३५१	४५५१२७०	३८.४६	१११.०७	१११.९५
पुंजीगत	३७८०९७७	५०७५९८	१३.४३	३८०३८४५	५३४५५२	१४.०५	१००.६०	१०५.३१
वित्तीय	१८९४३७६	४९४७४८	२६.१२	२३०२१७७	६७७६५४	२९.४४	१२१.५३	१३६.९७
जम्मा	**१६३२८२९२**	**५०६७८२०**	**३१.०४**	**१७९३८३७३**	**५७६३४७६**	**३२.१३**	**१०९.८६**	**११३.७३**

स्रोतः LMBIS

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट कार्यान्वयन सम्वन्धी मार्गदर्शन जारी गरिएको।
- २०७९/०४/०१ गतेदेखि लागू हुने गरी पदाधिकारीहरुको नयाँ तलवमान कायम गरी नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरिएको।
- प्रहरी नियमावली, २०७१ (नवौं संशोधन) बमोजिम थप भएका पदहरुको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को प्रयोजनार्थ नयाँ तलवमान कायम गरिएको।
- प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनको लागि निर्वाचन आयोग, सुरक्षा निकाय लगायतको विभिन्न निकायलाई बजेट व्यवस्थापन गरिएको।
- नवौं राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन प्रयोजनार्थ बजेट व्यवस्थापन गरिएको।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम/आयोजनाहरु नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार प्रदेश तथा स्थानीय तहको समन्वयमा सम्वन्धित संघीय आयोजना कार्यालयवाटै गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको।
- आत्मनिर्भरताको लागि कृषि उत्पादन कार्यक्रमको लागि रु.८ अर्व ४५ करोड ७० लाख वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको।
- १६५ वटा निर्वाचन अधिकृत कार्यालयहरुको चालुतर्फ खर्च हुन वाँकी रु.६८ करोड ४८ लाख ९० हजार मात्र रोक्का गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्रथम ६ महिना अवधिको बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा गर्न बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा प्रमुखज्यूको संयोजकत्वमा समिति गठन गरिएको।

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट कार्यान्वयनको क्रममा निर्देशिका, कार्यविधि, अवण्डा बजेट बाँडफाँट, सहमति लगायतका नियमित कार्यसम्पादन गरिएको।

८.३ समष्टिगत आर्थिक परिसूचकः (आ.व.२०७९/८०)

सूचक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य	कुल उपलब्धि
आर्थिक वृद्धि	प्रतिशत	८	
वैदेशिक सहायता	रु अर्ब	२९८	१३७.१२
समग्र पुजीगत खर्च	रु अर्ब	३८०	५३.४६
राजस्व परिचालन (अन्य प्राप्ति समेत)	रु अर्ब	१४०३	४९०.०४
मुद्रास्फिति	प्रतिशत	७	७.३८
भुक्तानी सन्तुलन	रु अर्ब	-१००	-२२७.९९
चालुखाता सन्तुलन	रु अर्ब	-४७५.६	-७९९.७५
बिदेशी विनिमय सञ्चिति	रु अर्ब	११२०	१२९२.६३
बेरुजु फर्छ्यौट	प्रतिशत	५०	७.२९
गुनासो फछ्र्यौट	प्रतिशत	१००	१००

८.४ राजस्व परिचालनको अवस्थाः

१. राजस्व संकलनः

आर्थिक वर्ष २०७९/८० को पौष महिनासम्ममा कर राजस्व रु. ४ खर्ब ५ अर्ब २६ करोड ९३ लाख, गैरकर राजस्व तर्फ रु. ५३ अर्ब ७१ करोड ७५ लाख र अन्य प्राप्ती ३१ अर्ब ५ करोड ७० लाख गरी जम्मा रु. ४ खर्ब ९० अर्ब ४ करोड ३८ लाख राजस्व संकलन भएको छ। यस अवधिको राजस्व परिचालन लक्ष्य रु. २ खर्ब ७५ अर्ब ७१ करोड को तुलनामा ७५.२० प्रतिशत राजस्व संकलन भएको छ।

क) आ.व. २०७९/८० को पौष मसान्तसम्मको राजस्व लक्ष्य तथा असुलीको विवरण

करशीर्षक	आ.व.२०७९/८० को पौष मसान्तसम्मको लक्ष्य (रकम रु लाखमा)	आ.व.२०७९/८० को पौष मसान्तसम्मको असुली (रकम रु लाखमा)
भंसार महशुल	**१,६१८,२३०**	**८५७,८७३**
पैठारी	१,२७६,५२३	६७६,०९४
निकासी	२,६६५	२,४९७
पूर्वाधार कर	१३८,६१२	८७,६२८

कर शीर्षक	आ.व.२०७९/८० को पौष मसान्तसम्मको लक्ष्य (रकम रु लाखमा)	आ.व.२०७९/८० को पौष मसान्तसम्मको असुली (रकम रु लाखमा)
भन्सारको अन्य आय	१२,८७३	५,९६५
कृषि सुधार शुल्क	७७,७१४	३६,७४०
सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर	६६,१८७	३३,४९३
सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर	४३,६५६	१५,४५७
मूल्य अभिबृद्धि कर	**१,८०२,४८३**	**१,३१४,४५०**
उत्पादन, विक्री, सेवा	६२७,८७३	५११,६६१
पैठारी	१,१७४,६१०	८०२,७८९
अन्तःशुल्क	**९७५,०९६**	**७०५,०९९**
आन्तरिक उत्पादन	६०६,१५०	५४३,७१८
पैठारी	३६८,९४५	१६१,३८१
शिक्षा सेवा शुल्क	**७,३४८**	**७,३६७**
आयकर	**१,५७२,२१८**	**१,१६७,९०४**
आयकर	१,३७३,८१९	९९९,८७४
ब्याज कर	१९८,३९८	१६८,०३०
कर राजस्व जम्मा	**५,९७५,३७५**	**४,०५२,६९३**
गैर कर जम्मा	**५४०,८१२**	**५३७,१७५**
कूल राजस्व	**६,५१६,१८७**	**४,५८९,८६८**
अन्य प्राप्ति		**३१०,५७०**
जम्मा राजस्व/प्राप्ति	**६,५१६,१८७**	**४,९००,४३८**

ख) करदाता दर्ता सम्वन्धी विवरण

करदाताको प्रकार	आ.व.२०७८/७९ को अन्त सम्मको दर्ताको अवस्था	आ.व. २०७९/८० को कार्तिक महिनाको दर्ता	आ.व. २०७९/८० को मार्ग महिनाको दर्ता	आ.व. २०७९/८० को पौष महिनाको दर्ता	आ.व.२०७९/८० कार्तिक महिना देखि पौष महिनासम्मको दर्ता	आ.व. २०७९/८० को पौष महिनासम्म को दर्ता	जम्मा दर्ता
Business PAN	१७६२४१३	८९२८	९७९७	१३३११	३२०३६	७८०३७	१८४०४५०
WPAN	१८०९४	६५९	७३६	८६०	२२५५	५५६८	२३६६२
Personal PAN	३०५०३०४	४३५६३	४३००९	५९९९८	१४६५७०	२९५३४३	३३४५६४७
Total	४८३०८११	५३१५०	५३५४२	७४१६९	१८०८६१	३७८९४८	५२०९७५९
VAT	२९१६३१	१५६३	१७३५	१७३१	५०२९	१२२३६	३०३८६७
Excise	११२२३१	६९०	५७७	६७५	१९४२	६६६०	११८८९१

ग) २०७९ श्रावण देखि असोजसम्मको अवधिमा जारी भएका अर्थ मन्त्रालयसँग सम्वन्धित ऐन, नियम, नीति, कार्यविधि, निर्देशिका, आदेश र मापदण्डको विवरण

सि.नं.	विवरण	विषय
१	परिपत्र (थान १)	पूजीगत लाभकर सम्वन्धमा
२	परिपत्र (थान १)	शिक्षा सेवा शुल्क सम्वन्धमा
३	पूर्वादेश (थान १)	मु.अ.कर लाग्ने/नलाग्ने सम्वन्धमा
४	पूर्वादेश (थान १)	श्रोतमा करकट्टी सम्वन्धमा
५	राय (थान ३)	द्विविधा भएको विषयमा स्पष्ट गरी राय पठाईएको
६	एकिकृत भन्सार महसुल दरवन्दी २०७९/०८० संशोधित प्रकाशन ।	
७	भन्सार ऐन,२०६४ र नियमावली २०६४ प्रकाशन ।	

घ) आ.व. २०७९ को श्रावण देखि असोज मसान्तसम्मको अवधिमा यस महाशाखाबाट सम्पादित प्रमुख कार्यहरुको विवरण

१. माननीय अर्थ मन्त्रीज्यूको उपस्थितीमा मिति २०७९/०७/०४ मा बसेको राजस्व समिक्षा बैठकले राजस्व परिचालननीति एवं कार्यान्वयन तहमा तत्काल गर्नुपर्ने सुधार ,, राजस्व संकलनको अवस्था र प्रकृति विश्लेषण तथा आगामी दिनमा गर्नुपर्ने सुधार सहितको अध्ययन एवं कार्यान्वयन गर्नको लागि राजस्व सचिवज्यूको संयोजकत्वमा कार्यदल Mission Tax(Task force) गठन गरी समय समयमा उक्त कार्यदलको बैठक बसी आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको ।

२. भन्सारतर्फ नियमित रुपमा Valuation Page को अनुगमन गरी कैफियत देखिएका मालवस्तुहरुमा भन्सार कार्यालयहरुलाई ध्यानाकर्षण गर्ने गरिएको तथा अन्य निकायवाट प्राप्त राजस्व छलीको सूचनाको विश्लेषण गरी सुधारात्मक उपायहरु तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउने कार्य समेत निरन्तर भईरहेको ।

८.५ अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन

- नेपालको आवश्यकता र प्राथमिकतामा खर्च गर्ने गरी विश्व बैंकबाट १० करोड अमेरिकी डलर (करिब रू. १२ अर्ब ७५ करोड) बजेटरी सहायताका रुपमा प्राप्त गर्ने गरी सहुलियतपूर्ण ऋण प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न गरी प्राप्त रकम सडक पूर्वाधार क्षेत्रमा विनियोजन गरिएको ।
- सहरी ट्रान्समिशन र वितरण प्रणाली सुधारमा लागि जापान सरकारबाट १५ अर्व ९० करोड जापानिज येन (करिब रू. १४ अर्ब २० करोड) सहुलियतपूर्ण ऋण प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न भएको ।
- Nuts and Fruits in Hilly Areas Project कार्यान्वयनका लागि एशियालि विकास बैंकबाट १ करोड ९० लाख अमेरिकी डलर (करिब रू. २ अर्ब ४७ करोड) अनुदान सहायता र ६ करोड अमेरिकी डलर (करिब रू. ७ अर्ब ७९ करोड) सहुलियतपूर्ण ऋण प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न भएको ।
- मानव जनशक्ति विकास छात्रवृत्री योजना अन्तर्गत नेपालमा कार्यरत पदाधिकारीलाई जापानका विश्व विद्यालयमा उच्च अध्ययन गराउनका लागि छात्रवृत्री प्रदान गर्न जापान सरकारबाट ३७ करोड ६० लाख जापानिज येन (करिब रू. ३५ करोड) अनुदान सहायता स्वीकार गर्न सम्झौता सम्पन्न भएको ।
- तराई क्षेत्रको सिंचाई प्रणाली सुधारका लागि जापान सरकारबाट २ अर्ब २५ करोड जापानिज येन (करिब रू. २ अर्ब) अनुदान सहायता प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न भएको।
- कोरियामा काम गरी फर्कने कामदारहरुलाई नेपालमै व्यावसायिक क्षेत्रमा संलग्न गर्न गराउन र नेपाल प्रहरीको साईबर व्युरो स्थापना तथा क्षमता विकास गर्न कोरिया सरकारबाट अमेरिकी डलर १ करोड ६० लाख (करिब रू. २ अर्ब) अनुदान सहायता प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न भएको ।

- महिला सशक्तिकरणका लागि Strengthening System to Protect & Uplift Women Project कार्यान्वयनका लागि एशियाली विकास बैंकबाट अमेरिकी डलर १ करोड २० लाख (करिब रू. १ अर्ब ५७ करोड) अनुदान सहायता प्राप्त गर्न वित्तीय सम्झौता सम्पन्न भएको ।

८.६ कानून तथा फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धीः-

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन सम्वन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिमका कार्यसम्पादन भएको छ।

- यस मन्त्रालय समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएका ३४ वटा रिटहरुको लिखित जवाफ तयार गरी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, मार्फत सर्वोच्च अदालतमा र उच्च सरकारी वकीलको कार्यालय, पाटन, ललितपुर मार्फत उच्च अदालत पाटनमा दर्ता गरिएको।
- राष्ट्रिय सूचना आयोगमा दायर गरिएको मुद्दा नं. ३५३/०७८।७९ निर्णय नं. १५९ को निर्णय उपरको पुनरावेदन श्री उच्च सरकारी वकील कार्यालय, पाटन, ललितपुर मार्फत उच्च अदालत पाटनमा दर्ता गरिएको।
- पुनरावेदक भक्तपुर जिल्ला कमलविनायक न.पा. वडा नं. १० निवासी हरिराम कोण्डाले श्री राष्ट्रिय सूचना आयोग, काठमाडौंमा दर्ता गरेको २०७९।८० को मुद्दा नं. १८१ को मुद्दामा लिखित जवाफ आयोग समक्ष पेश गरेको।
- विभिन्न प्रकारका राजस्व छुट सम्बन्धी २४ वटा सूचनाको मस्यौदा सम्पादनको लागि मिति २०७९।०७।२५ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाइएको।
- राजस्व छुट सम्बन्धी २४ वटा सूचना मिति २०७९।०८।११ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट सम्पादन भई आएको र मिति २०७९।०८।१२ मा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभाग पठाइएको ।
- भन्सार महशुल ऐन तर्जुमा सम्बन्धी सैद्धान्तिक सहमतिका लागि मिति २०७९।०८।१४ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय पठाईएको।
- कृषि लघुवित्त कोष सञ्चालन नियमावली, २०७९ को मस्यौदामा तर्जुमा सहमतिका लागि मिति २०७९।०८।१९ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय पठाईएको ।
- कर्जा सुरक्षण (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७९ सम्बन्धी सूचना कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट मिति २०७९।०९।२९ मा सम्पादन भई प्राप्त भएको र सोही मितिमा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको ।
- राज्यका विभिन्न पदाधिकारीको तलवमान सम्बन्धी सूचना कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट मिति २०७९।०९।२९ मा सम्पादन भई प्राप्त भएको र सोही मितिमा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको ।
- यस मन्त्रालयका विभिन्न महाशाखाबाट राय माग भएका मुख्य मुख्य ८१ वटा विषयमा राय परामर्श दिएको।

८.७ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन (वित्तीय संघीयता) सम्बन्धमाः

- मिति २०७९/०७/२१ मा सातैवटा प्रदेशका अर्थसचिवहरुको समुपस्थितिमा Nepal Knowledge Exchange Program On Fiscal Federalism को अन्तिम प्रतिवेदन माथि छलफल गरिएको ।
- मिति २०७९/०७/२२ मा वित्तीय संघीयता समन्वय कार्य प्रभावकारी वनाउने उपायहरुको सम्बन्धमा सातै प्रदेशका अर्थ सचिवहरुको समुपस्थितिमा छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्ययोजना तर्जुमा गर्न कार्यदल गठन गरिएको ।
- आ.व. २०७८/०७९ मा प्राकृतिक स्रोत (पर्वतारोहण, विद्युत, बन र खानी तथा खनिज) को परिचालनबाट प्राप्त भएको रोयल्टी रकम राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट सिफारिस भई आएको सुत्रको आधारमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच बाँडफाँड गर्न नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश भएकोमा नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७९/१०/०४ को निर्णय भई आएको।
- समपूरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ र विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ मा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट चौंथो संशोधन गरिएको ।

८.८ वित्तीय क्षेत्र तथा सार्वजनिक संस्थान सम्बन्धमा :

वित्तीय क्षेत्र तथा सार्वजनिक संस्थान सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिमका कार्यसम्पादन भएको छ।

- स्थानीय तहको संचित कोषमा रहेको ८० प्रतिशतसम्म रकम, आयात र व्यापारिक क्षेत्रमा लगानी नगरी उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्न पाउने गरी २०७९ असार मसान्तसम्म वाणिज्य बैंकहरुले निक्षेपको रुपमा गणना गर्न पाउने व्यवस्था गरिएकोमा सो व्यवस्थालाई २०८० असार मसान्तसम्म निरन्तरता दिईएको ।
- नागरिक लगानी कोष, कर्मचारी सेवा शर्त सम्वन्धी विनियमावली, २०७९ को मस्यौदा लोक सेवा आयोगमा परामर्शका लागि पठाइएको।
- यस मन्त्रालयवाट तयार गरिएको दोश्रो वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति (२०७८/०७९-२०८२/८३) को मस्यौदामा परिमार्जन गरी समसामयिक वित्तीय क्षेत्रका विषयवस्तुहरु रणनीतिका रुपमा समावेस गरी अन्तिम मस्यौदा पेश गर्न नेपाल सरकार, (माननीय मन्त्रीस्तर)को मिति २०७९/०४/१९ को निर्णयानुसार विज्ञका रुपमा परिमार्जन गर्न रामेश्वर प्रसाद खनाललाई अनुरोध गरिएको ।
- अर्थ मन्त्रालय र नेपाल स्टक एक्सचेन्ज, राष्ट्रिय बीमा संस्थान तथा नागरिक लगानी कोषका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत/ प्रशासक बिच भएको कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कन गर्न सहसचिव श्री रमेशकुमार केसीज्यूको संयोजकत्वमा मूल्याङकन समिति गठन भएकोले मूल्याङकनको लागि आवश्यक कागजात पठाउन सम्बन्धित संस्थामा पत्राचार गरिएको ।

- सवै संस्थान/प्राधिकरण/बोर्ड/कोष/निगम/समितिहरु/बैंकहरु लगायतलाई आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति विवरण उपलब्ध गराउन पत्राचार गरिएको ।
- नेपाल राष्ट्र बैंकका गर्भनर विभिन्न समयमा भ्रमण तथा विदामा रहेको अवस्थामा बैङ्कका वरिष्ठ डेपुटी गर्भनर डा. नीलम ढुङ्गाना तिम्सिनालाई कायम मुकायम मुकरर गरिएको ।
- सवै संस्थान/प्राधिकरण/बोर्ड/कोष/निगम/समितिहरु/बैंकहरु लगायतलाई सार्वजनिक संस्थानको वार्षिक स्थिति समीक्षा, २०८० तयार गर्नका लागि तथ्याङ्क प्रविष्ट गर्ने कर्मचारी तोकी पठाइदिन पत्राचार गरिएको ।
- नेपाल टेलिकमको आ.व.२०७८/७९ को मुनाफा रकम मध्येबाट शेयर धनीहरुलाई प्रति शेयर रु.४०।००(अक्षरुपी चालिस रुपैंया मात्र) का दरले नगद लाभांश वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको।
- नेपाल बैंक लिमिटेडको आ.व.२०७८/७९ को वितरणयोग्य मुनाफाबाट बैंकको कायम चुक्ता पुँजीको २ प्रतिशत बराबरको बोनस शेयर र १०(दश) प्रतिशत बराबरको नगदा लाभांश(लाभांश कर समेत गरी) १२ प्रतिशत लाभांश वितरण गर्न स्वीकृति दिईएको ।
- नेपाल इन्फ्रास्टकचर बैंक लिमिटेडको आ.व.२०७८/७९ को वितरणयोग्य मुनाफाबाट चुक्ता पुँजीको ४.२१०५ प्रतिशतले हुने बराबरको नगदा लाभांश(लाभांश कर प्रयोजन समेत) वितरण गर्न स्वीकृति दिईएको ।
- गृह मन्त्रालयमा राष्ट्रिय परिचयपत्र मार्फत सञ्चय कर्ताको विवरण प्रमाणिकरण गर्दा लाग्ने शूल्क सम्बन्धमा सहजीकरण गर्न पत्राचार गरिएको
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड, पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड, निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषबाट निर्णय भई सहमति माग गरिएको वैदेशिक भ्रमणको नेपाल सरकारलाई थप आर्थिक भार नपर्ने गरी स्वीकृति प्रदान गरिएको।
- विभिन्न सार्वजनिक संस्थानहरुमा अर्थ मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक सदस्यहरु (सचिव, सहसचिव, उपसचिव) मनोनयन गर्ने कार्य गरिएको ।
- कर्मचारी सञ्चयकोषमा श्री पुजा सिंह (प्रहरी अतिरिक्त महानिरिक्षक) लाई सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा मनोनयनको गर्न पत्राचार गरिएको ।
- हेजिङ्ग सुविधा प्रदान गर्ने संस्थाले व्यावसायिक कार्ययोजना पेश गर्ने बारेको १५ दिने सूचना प्रकाशन गरिएको ।
- राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेडलाई प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको सेवा, सुविधातथा प्रोत्साहन भत्ता सम्बन्धमा स्वीकृति दिईएको।
- विशाल वजार कम्पनी लि.को प्रस्तावित कर्मचारी सेवा, शर्त (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी विनियमावली, २०७९ मा परामर्शका लागि लोक सेवा आयोगमा पठाइएको।
- नेपाल सरकार (मा.मन्त्रिस्तर) बाट मिति २०७९/०७/१४ मा भएको निर्णय वमोजिम कोरोना वीमाको रकम वितरण सम्बन्धमा बिमा समितिलाई पत्राचार गरिएको ।

- नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७९/०८/२४ को निर्णयानुसार कर्मचारी संचय कोषको रिक्त प्रशासक पदमा श्री जितेन्द्र धितालालाई नियुक्ति गरिएको ।
- माननीय अर्थ मन्त्रीज्यूको समुपस्थितिमा समसामयिक बैंकिङ्ग वित्तीय तथा मौद्रिक विषयमा उच्चस्तरीय वित्तीय क्षेत्र समन्वय समितिको वैठक आयोजना गरिएको। उक्त वैठकवाट हाल मुलुकमा देखिएको आर्थिक, वित्तीय, मौद्रिक अवस्था (तरलता व्याजदर वित्तीय लागत न्यूनीकरण) लगायतका विषयमा छलफल, परामर्स, विश्लेषण गरी नीतिगत सुझाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न सहसचिव श्री बाबुराम सुवेदीको संयोजकत्वमा निजी क्षेत्रका प्रतिनिधि समेत रहेको सुझाव समिति गठन गरिएको । उक्त समितिले प्रतिवेदन पेश गरी कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायहरुमा लेखी पठाइएको ।
- नेपाल सरकार, मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७९।०८।२५ को निर्णयानुसार सार्वजनिक संस्थान सुझाव समितिमा २ जना सदस्यका रुपमा सहसचिव चन्द्रकला पौडेल र सहसचिव निर्मला अधिकारी भट्टराईलाई सदस्य थप गरिएको ।
- आ.व. २०७९/०८० को वजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ३१९ मा उल्लेख भए अनुसार सीमान्तकृत तथा दलित उत्थान कोष कार्यविधि, २०७९ तर्जुमा गर्न अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव सुमन दाहालको संयोजकत्वमा कार्यदल गठन गरिएको ।
- नगर विकास कोषको Restructuring Strategy मस्यौदालाई सहमति प्रदान गरिएको ।
- विभिन्न सार्वजनिक संस्थान/बोर्ड/समितिहरुमा अर्थ मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक सदस्यहरु (सचिव, सहसचिव, उपसचिव) सँग मिति २०७९/०९/०३ र २०७९/०९/२८ मा आयकरको प्रथम किस्ता, ऋणको सावाँ व्याज भुक्तानी लगानीको लाभांश, एवं वित्तीय अनुशासन सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको।
- जनक शिक्षा सामाग्री केन्द्र लिमिटेडको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली २०७९ को मस्यौदामा राय सहमिति प्रदान गरिएको ।
- सार्बजनिक संस्थानमा कार्यरत कर्मचारीहरुको सेवा सुविधा अन्धययन गर्न कार्यदल गठन गरी अध्ययन भईरहेको ।
- सार्वजनिक संस्थानहरुको बार्षिक स्थिति समीक्षा (पहेलो किताब) २०८० तयारी कार्यदल गठन गरी कार्य प्रारम्भ गरिएको ।
- बिमा संस्थानको संचालक सदस्यमा त्रिभूवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल भन्सार कार्यालय प्रमुख श्री अरुण पोखेललई मनोनयन गरिएको ।
- लुम्बिनी बिकास कोषको अस्पताल निर्माण तथा संचालन सम्बन्धी निर्देशक समितिको सदस्यमा सहमहालेखा नियन्त्रक श्री जितेन्द्र बस्नेत लाई मनोनयन गरिएको ।
- सल्लेरी च्याल्सा विद्युत कम्पनी लिमिटेडमा स्वीस सरकारको स्वामित्व रहेको शेयरको स्वामित्व सोलु दुधकुण्ड नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्न सहमति प्रदान गरिएको ।
- औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेडलाई एकाधिकार प्राप्त संस्था भए/नभएको सम्बन्धमा राय प्रदान गरिएको ।

- कालिमाटी फलफुल तथा तरकारी बजार विकास समितिको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली २०७९ को मस्यौदामा राय सहमिति प्रदान गरिएको ।
- निजामति कर्मचारी अस्पताल विकास समिति र नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा सचिव श्री तोयम रायालाई तोकिएको ।
- नेपाल विद्युत प्राधिकरणको सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा सचिव (राजस्व) डा. राम प्रसाद घिमिरेलाई तोकिएको ।
- राष्ट्रिय बीमा कम्पनीको अध्यक्षमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार दिनेश कुमार उपाध्यायलाई नियुक्ति गरिएको ।
- नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार कर्जा सुरक्षण (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७९ स्वीकृत गरिएको ।
- सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि व्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत (चौथो संशोधन) कार्यविधि, २०७९ स्वीकृतको लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा प्रस्ताव पठाइएको ।

८.९ योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनः-

योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्वन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा देहायबमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ।

- आ.ब. २०७९/८० को बजेट र नीति तथा कार्यक्रम अर्थ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित बुँदाहरुको कार्यान्वयनको लागि कार्ययोजना तयार गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बार्षिक बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार भई एकीकृत अनुगमन प्रणालीमा समावेश गरी नियमित प्रगति अद्यावधिक गरिएको ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) प्रयोजनका लागि आर्थिक वर्ष २०७९/८० को श्रावण, भाद्र, आश्विन (प्रथम त्रैमासिक) मा सम्पादन गरिएका कार्यहरुको विवरण २०७९ कार्तिक महिनामा वेव साइटमा सार्वजनिक गरिएको ।
- बिगुल तथा हेलो सरकार मार्फत प्राप्त गुनासोहरु नियमित रुपमा फर्छ्यौट भैरहेको।
- सूचना मागकर्तालाई सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४, बमोजिम नियमित रुपमा सूचना प्रदान भैरहेको ।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बार्षिक बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना बमोजिम यस मन्त्रालय र अन्तर्गत कूल माइलस्टोन्स संख्या १४१ रहेको छ । जसमध्ये पौष मसान्तसम्म सम्पन्न हुनु पर्ने माइलस्टोन्स ७३ वटा मध्ये २७ वटा सम्पन्न, ४४ वटा चालु र २ वटा सुरु नभएको अवस्था छ । पौष भित्र सूरु हुनुपर्ने २० वटा माइलस्टोन्स सबै चालु अवस्थामा रहेका छन् । समग्रमा पौषसम्मको लक्ष्य ९३ वटा माइलस्टोन्समध्ये २७ वटा (२९%), काम भैरहेको ६४ वटा (६८.८%) र कार्य सुरु नभएको २ वटा (२.२%) रहेको छ ।

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय लगायत अन्य बिभिन्न मन्त्रालय/निकायहरुबाट माग भएको सूचना, जानकारी, सुझाव एवं प्रगति विवरणहरु नियमित रुपमा पठाइएको।
- मन्त्रिपरिषद् निर्णय कार्यान्वयन प्रगति विवरण अद्यावधिक गरिएको।

८.१० प्रशासनिक तथा साङ्गठनिक सुधार

प्रशासनिक तथा साङ्गठनिक सुधार सम्वन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा देहायबमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ ।

- लोकसेवा आयोगको स्वीकृत वार्षिक कार्यतालिका बमोजिम पदपूर्ति गर्ने प्रयोजनका लागि प्राविधिक तर्फका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी, नेपाल ईन्जिनियरिङ सेवा, नेपाल कृषि सेवा, नेपाल विविध सेवाका शाखा अधिकृत वा सो सरहको रिक्त पद संख्या १४ (चौध) र नेपाल प्रशासन सेवा, राजस्व समूह, शाखा अधिकृत वा सो सरहको रिक्त पद संख्या ४७ (सतचालिस) को माग आकृति फाराम भरी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाइएको।
- अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगबाट प्राप्त उजुरीहरूका विषयमा छानविन तथा प्रतिक्रिया पठाउनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको र प्राप्त राय तथा प्रतिक्रिया पुनः आयोगमा पठाइएको।
- विभिन्न भन्सार कार्यालयबाट जफत भएका सहित चार पाङ्ग्रे ७ (सात) वटा र दुई पाङ्ग्रे ७ (सात) वटा गरी जम्मा १४ वटा सवारी साधन नेपाल सरकारका विभिन्न सरकारी निकायलाई हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय भई कार्यान्वयनका लागि लेखी पठाइएको।
- प्रशासन महाशाखाको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७७ को संशोधित मस्यौदा, आन्तरिक नियन्त्रण निर्देशिकाको मस्यौदा र सवारी साधन व्यवस्थापन निर्देशिकाको मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको ।
- मन्त्रालयमा उपलब्ध सवारी साधनहररूको उपयुक्त व्यवस्थापन गरिएको।
- चालु आर्थिक वर्षको यस अवधिमा १ वटा प्रस्ताव स्वीकृतिका लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेश गरिएको।
- मानव संसाधन अभिलेख व्यवस्थापनको लागि HRMIS Software मा नियमित रूपमा अभिलेख अद्यावधिक गरिएको।
- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूले प्रयोगमा ल्याएका LMBIS/BMIS/TSA/PLMBIS/PTSA विच अन्तर सञ्जाल निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्न तथा निर्वाध रूपमा सञ्चालन गर्न, गराउन सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गरिएको।
- नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानबाट अनुरोध भई आएबमोजिम सेवाकालीन तालिम कार्यक्रममा सहभागी हुन यस मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट १ जना कर्मचारीहरूलाई मनोनयन गरिएको।

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को दोस्रो त्रैमाशिक (२०७९ कात्तिक देखि पुस मसान्त) मा चालु खर्चतर्फ रू. ५,५४,९६,०७९।२० र पूँजिगत तर्फ रू. ४,२२,४३३।- खर्च भएको।

- चालु आर्थिक वर्षको प्रारम्भमा यस मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको वेरूजु रकम रू.५७,८६,८०,५४,०००।- रहेको र उक्त बेरुजुको रकममध्ये चालु वर्षको दोस्रो त्रैमाशिक (२०७९ कात्तिक देखि पुस मसान्त) मा रू.४,२३,७०,५५,०००।- सम्परीक्षण भई ७.३२ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको।

- सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत भएका कार्यक्रमहरू समयमा नै सम्पन्न गर्नका लागि बैठक लगायतका कार्यहरू गरी समन्वय, सहयोग र सहजीकरण गरिएको।

- सरकारी निकायबाट सम्पादन हुने कार्यहरुलाई एउटै सूचना प्रविधि प्रणाली मार्फत सरल, सहज, छिटो, छरितो, मितव्ययी, पारदर्शी र प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गरी कागजरहित सरकारको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्कको एक पहलका रुपमा सूचना प्रविधि विभागद्वारा विकास गरिएको एकिकृत कार्यालय व्यवस्थापन प्रणाली सञ्चालन सम्बन्धमा सूचना प्रविधि विभागको समन्वयमा मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई ADMIN LEVEL सम्बन्धि तालिम प्रदान गरिएको ।

- मन्त्रालयमा रहेका जिन्सी मालसामानहरूको निरिक्षण गरी जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार पारिएको।साथै, प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली बमोजिम खरिद इकाई, बोलपत्र मूल्याङ्कन समिति गठन गरिएको ।

- मन्त्रालयको सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन मन्त्रालय परिसरमा जडित CCTV क्यामेराको क्षमता "सि.सी.टि.भी. जडान तथा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७२" बमोजिम हुने गरी वृद्धि गरिएको। CCTV क्यामेराबाट कैद भएको दृश्यलाई ९० दिनसम्म संचित रहने गरी क्षमता वृद्धि गरिएको ।

- मन्त्रालय परिसरमा १० थान Fire Extinguisher जडान गरिएको साथै नियमित रूपमा पुनःप्रयोग गर्न मिल्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको ।

- मन्त्रालयको उच्चस्तरीय व्यवस्थापन समूह (SMT) को बैठकबाट निर्णय भएबमोजिम मन्त्रालय परिसको पार्किङ्गस्थल व्यवस्थापन, भेटघाट, सुरक्षा प्रणालीमा देखिएका समस्याहरूको समाधानका लागि समितिबाट अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।

८.११ आर्थिक नीति विश्लेषण

आर्थिक नीति विश्लेषण सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ।

- आ.व.२०७९/८० को आन्तरिक ऋण निष्कासन तालिका स्वीकृत भएको ।
- २०७९ पौष सम्म रु.३० अर्ब आन्तरिक ऋण परिचालन गरिएको ।

- नेपालको तरलता व्यवस्थापनको विद्यमान अवस्था र भावी कार्यदिशा विषयमा Policy Dialogue कार्यक्रम आयोजना गरिएको ।
- सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अन्तर्गत पारस्पारिक मूल्याङ्कन सम्बन्धमा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुबीच छलफल कार्यक्रम आयोजना गरिएको ।
- आर्थिक सर्वेक्षण तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७८ को परिमार्जन गरिएको ।
- अर्थ बुलेटिनको कार्तिक अङ्क प्रकासन गरिएको ।
- Macro Economic Dash Board Update गरिएको ।

२०७९ मंसिरसम्मको समष्टिगत आर्थिक परिसूचक तथा भारको अवस्था

सूचकहरु	इकाई	मान	प्रतिशत	अवधि
मुद्रास्फीति (वार्षिक विन्दुगत आधारमा)				
उपभोक्ता मुद्रास्फीति		१५६.८७	७.३८%	मंसिर मसान्त
खाद्य तथा पेय पदार्थ		१५२.५९	५.८५%	मंसिर मसान्त
गैर खाद्य तथा सेवा		१६०.३०	८.५९%	मंसिर मसान्त
शोधनान्तर स्थिति (गत आर्थिक वर्षको सोहि अबधिको तुलनामा)१				
शोधनान्तर स्थिति (बचत)	रु. अर्ब	४५.८७		मंसिर मसान्त
शोधनान्तर स्थिति (बचत)	अमेरिकी डलर मिलियनमा	३४६.७९		मंसिर मसान्त
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स) (गत आर्थिक वर्षको सोहि अबधिको तुलनामा)				
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स)	रु. अर्ब	४८०.५०	२३.०५%	मंसिर मसान्त
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स)	अमेरिकी डलर मिलियनमा	३७०८.७९	१३.६३%	मंसिर मसान्त
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति (असार मसान्तको तुलनामा)				
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति	रु. अर्ब	१२९२.५६	६.३%	मंसिर मसान्त
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति	अमेरिकी डलर मिलियनमा	९८१८.८७	३.०%	मंसिर मसान्त
वित्तिय पहुँच (वाणिज्य बैंकको शाखा विस्तार)	सङ्ख्यामा (स्थानिय तह)	७५२		मंसिर मसान्त

९. गुनासो व्यवस्थापन

अर्थ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त गुनासोको व्यवस्थापन, योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखाले गर्दै आएको छ। यस अवधिमा यस मन्त्रालयमा प्राप्त गुनासोहरुलाई सम्बन्धित महाशाखा तथा विभागहरुमा फस्योँटका लागि पठाइएको र सो सम्बन्धमा भए गरेको कारबाहीको जानकारी यस मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउने संयन्त्रको विकास गरिएको छ। यस अवधिमा अर्थ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको कार्यसँग सम्बन्धित गुनासोहरु सुनुवाईको अवस्था यसप्रकार रहेको छ।

गुनासोको माध्यम	प्राप्त संख्या	फर्छ्यौटको लागि पत्राचार भएको संख्या	फर्छ्यौटको लागि पत्राचार भएको प्रतिशत
हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासो	१२	१२	१००

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम तथा सम्पर्क टेलिफोन नम्बर

प्रमुख	सचिव तोयम राया	४२११९६१
प्रवक्ता	सहसचिव आनन्द काफ्ले	४२००५३७
सूचना अधिकारी	उपसचिव कमल कुमार भट्टराई	४२११३८१

११. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ र ७ (१) बमोजिम यस अवधिमा माग गरेको सूचना र उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या :

माग गरिएको सूचना संख्या : १५

उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या : १३

सम्बन्धित महाशाखाबाट सूचना प्राप्त हुन बाँकी रहेको हकमा सूचना प्राप्त भएपछि उपलब्ध गराइने।

१२. अन्य विवरणः

(क) मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको वेवसाइटहरुः

नाम	उपयोग
www.mof.gov.np	अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.fcgo.gov.np	महालेखा नियन्त्रक कार्यालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.ird.gov.np	आन्तरिक राजस्व विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.customs.gov.np	भन्सार विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी

www.pfmtc.gov.np	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालीम केन्द्रका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.pdmo.gov.np	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी

(ख) अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशनहरु :-

चालु आ.ब.मा अर्थ मन्त्रालयबाट सम्पादित कामको प्रगति विवरण तथा प्रतिवेदनहरु र बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी दस्तावेजहरु मन्त्रालयको वेभसाइटमा राख्नुका साथै छपाई गरेर प्रकाशन गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँच स्थापित गरिएको छ। मन्त्रालयका तर्फबाट प्रकाशन गरिएका प्रकाशनहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्।

- बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन
- कार्य सञ्चालन निर्देशिका
- मन्त्रालयहरूको प्रगति विवरण
- प्राविधिक सहायता सम्बन्धी विवरण
- विनियोजन ऐन र आ.व. २०७९/८० को आय व्यय अनुमानको विवरण
- राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०७९
- ऋण तथा जमानत ऐन, २०७९
- आर्थिक सर्वेक्षण, २०७८/७९
- बजेट वक्तव्य, २०७९/८०
- सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति प्रतिवेदन,
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदन
- IECCD Newsletter
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०६९
- आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- व्यावसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७
- Development Cooperation Report (DCR), 2020.
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८
- आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना

- बजेटको अर्ध वार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन २०७८/७९
- आर्थिक ऐन, २०७९
- आयकर (तेह्रौं संशोधन) नियमावली, २०७९
- मूल्य अभिवृद्धि कर (चौबिसौं संशोधन) नियमावली, २०७९
- भन्सार (तेह्रौं संशोधन) नियमावली, २०७९
- अन्तःशुल्क (तेइसौं संशोधन) नियमावली, २०७९

(ग) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभागीय प्रमुखहरुः

पद	नाम, थर	कार्यालय	फ्याक्स नं.	टेलिफोन
महालेखा नियन्त्रक	हरिप्रसाद मैनाली	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	४७७१२९०	४७७१२९०
महानिर्देशक	चक्र बहादुर बुढा	भन्सार विभाग	४११७२१८	४११७२२३
महानिर्देशक	दीर्घराज मैनाली	आन्तरिक राजस्व विभाग	४४११७७८	४४१०३४०
तालिम प्रमुख	शिवलाल तिवारी	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	५०१०३०३	५०१०३०४/ ५०१०३०५
कार्यालय प्रमुख	भुमिराम शर्मा	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय	४२३९३०३	४५३८१२९

(घ) आन्तरिक राजस्व विभाग र अन्तरगतका कार्यालयहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरुः

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	आन्तरिक राजस्व विभाग	०१	४४१५८०२	४४११७८८
२	ठूला करदाता कार्यालय	०१	५०१००५०	५०१००५१
३	मध्यमस्तरिय करदाता कार्यालय, बबरमहल	०१	४२२१९६६	४२२२६०८
४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भद्रपुर	०२३	४५५०१२	४५५०१९
५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमक	०२३	५८५७५२	५८५७५२
६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धरान	०२५	५२०९८२	५२८२८३
७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, विराटनगर	०२१	५३०१६६	५२२७१७
८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, लाहान	०३३	५६०१८८	५६०४४९
९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जनकपुर	०४१	५२०१३६	५२०२९७
१०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा	०५३	५२०९३०	५२०७१३

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
११	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वीरगंज	०५१	५२२०६६	५२२११२
१२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, हेटौंडा	०५७	५२३१०१	५२०३०८
१३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भरतपुर	०५६	५२०१०६	५२६७७८
१४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमौली	०६५	५६०१३५	५६०१३५
१५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पोखरा	०६१	४६४३६३	४६४४४९
१६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बागलुङ्ग	०६८	५२००२९	५२०१२९
१७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भैरहवा	०७१	५२०८५७	५२१७६३
१८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वुटवल	०७१	५५०५२४	५५०५२३
१९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कृष्णनगर	०७६	५२०६३२	५२००३२
२०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दाङ्ग	०८२	५२२१०९	५२०००९
२१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नेपालगञ्ज	०८१	५२००२६	५२६२०९
२२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सुर्खेत	०८३	५२५१७२	५२५१७२
२३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धनगढी	०९१	५२१२०६	५२१२०६
२४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महेन्द्रनगर	०९९	५२१११८	५२११०६
२५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर	०१	५०१००९	५०१००१०
२६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भक्तपुर	०१	६६१२२२६	६६१४७९५
२७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धुलिखेल	०११	४९०७९६	४९०७८६
२८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, चावहिल	०१	४४८४३४०	४४८४३४०
२९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कोटेश्वर	०१	४४८९२४७	४४८९२४७
३०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पुतलीसडक	०१	४२४३१७६	४२४२१७६
३१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वत्तिसपुतली	०१	४४८५५९०	४११३६९०
३२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बानेश्वर	०१	४४८४६७१	४४८५५४३
३३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, त्रिपुरेश्वर	०१	४२३०५६३	४२३०५६३
३४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नयाँसडक	०१	४२६६५७२	४२६६६५३
३५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ठमेल	०१	४२१८९५३	४२१८९५३
३६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महाराजगंज	०१	४४१९२६४	४४१९२६४
३७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बालाजु	०१	४३८९७९१	४३८९७९४
३८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कलंकी	०१	४२८९९५२	४२८५९५१
३९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कालिमाटी	०१	४२८३६५८	४२८२८१२
४०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, टंगाल	०१	४४३९४७७	४४३९४७६
४१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर २	०१	५५३६९३२	५५३६९३२
४२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, डडेल्धुरा	०९६	४१०३०५	४१०३०९
४३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, इटहरी	०२५	५२१६५५	५८१६५५
४४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जुम्ला	०८७	५२०५५२	५२०५५२
४५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कावासोती	०७८	५४०५०१	
४६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जोरपाटी		४९१४१९०	
४७	करदाता सेवा कार्यालय, विराटचोक, मोरङ्ग	०२१	५४५९५९	५२२७१७
४८	करदाता सेवा कार्यालय, मलङ्गवा, सर्लाही	०४६	५२०४५३	
४९	करदाता सेवा कार्यालय, राजविराज, ससरी	०३१	५२०२६७	

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
५०	करदाता सेवा कार्यालय, लुक्ला सोलुखुम्बु		९८५२८५०१४२	
५१	करदाता सेवा कार्यालय, लम्की	०९१	५४०४५५	
५२	करदाता सेवा कार्यालय, खोटाङ्ग	०३६	४२००१०	
५३	करदाता सेवा कार्यालय, गल्छी, धादिङ्ग	०१०	४०३२३३	४०३२३४
५४	करदाता सेवा कार्यालय, धनकुटा	०२६	५२०१४०	५२०१४१
५५	करदाता सेवा कार्यालय, इलाम	०२७	५२०११२	५२०११२
५६	करदाता सेवा कार्यालय, उदयपुर	०३५	५२१५४१	४२१५४१
५७	करदाता सेवा कार्यालय, पाल्पा	०७५	५२०११७	५२२०४२
५८	करदाता सेवा कार्यालय, बर्दिवास	०४४	५५०४६९	५५०४६९
५९	करदाता सेवा कार्यालय, गौर, रौतहट	०५५	५२०४२९	५२०४२९
६०	करदाता सेवा कार्यालय, फिदिम, पाँचथर	०२४	५२११३१	
६१	करदाता सेवा कार्यालय, खाँदवारी, संखुवासभा	०२९	५६०८१७	
६२	करदाता सेवा कार्यालय, भोजपुर	०२९	४२०६३३	
६३	करदाता सेवा कार्यालय, ओखढुङ्गा	०३७	५२०७२९	
६४	करदाता सेवा कार्यालय, जलेश्वर	०४४	५२०८५५	
६५	करदाता सेवा कार्यालय, लालबन्दी	०४६	५०११७७	
६६	करदाता सेवा कार्यालय, कलैया	०५३	५५२०३२	
६७	करदाता सेवा कार्यालय, चन्द्रपुर	०५५	५४०६३४	
६८	करदाता सेवा कार्यालय, सिन्धुली	०४७	५२१३५८	
६९	करदाता सेवा कार्यालय, मन्थली	०४८	५४००९५	
७०	करदाता सेवा कार्यालय, चरिकोट	०४९	४२१२७५	
७१	करदाता सेवा कार्यालय, खैरहनी चितवन	०५६	५८२८२०	
७२	करदाता सेवा कार्यालय, गोरखा	०६४	४२००६६	
७३	करदाता सेवा कार्यालय, बेसीशहर	०६६	५२१४६७	
७४	करदाता सेवा कार्यालय, परासी	०७८	५२०७७५	
७५	करदाता सेवा कार्यालय, पुतलीवजार	०६३	४२०८८८	
७६	करदाता सेवा कार्यालय, कुस्मा	०६७	४२२२३०	
७७	करदाता सेवा कार्यालय, तम्घास	०७९	५२००१९	
७८	करदाता सेवा कार्यालय, तौलिहवा	०७६	५६०९४३	
७९	करदाता सेवा कार्यालय, चकचके प्युठान		९८५७८३६०५६	
८०	करदाता सेवा कार्यालय, सन्धिखर्क	०७७	४२०९२०	
८१	करदाता सेवा कार्यालय, गुलरीया	०८४	४२०७२५	
८२	करदाता सेवा कार्यालय, श्रीनगर सल्यान	०८८	४००१६४	
८३	करदाता सेवा कार्यालय, साँफेवगर अछाम	०९७	६२५२७४	
८४	करदाता सेवा कार्यालय, दिपायल	०९४	५९००३०	
८५	करदाता सेवा कार्यालय, पथरी	०२१	५५५१२२	४४११७८८

(ङ) भन्सार विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	भन्सार विभाग	०१	४११७२२३	४२५९८०८
२	ओलाङचुङगोला भन्सार, ताप्लेजुङ्ग	०२७	५५०००४	५५०००४
३	पशुपतिनगर भन्सार कार्यालय	०२७	५५०००४	५५०००४
४	मेची भन्सार कार्यालय	०२३	५६२०३४	५६२००४
५	भद्रपुर भन्सार कार्यालय, भद्रपुर		९८५२६२००३९	
६	विराटनगर भन्सार कार्यालय	०२१	४३६२९७	४३६२९७
७	किमाथाङ्का भन्सार, संखुवासभा			
८	सुनसरी भन्सार कार्यालय	०२५	४६००३०	४६००३०
९	राजविराज भन्सार कार्यालय	०३१	९८५११७६८०८	५२०१९६
१०	ठाँडी भन्सार कार्यालय		९८५२८३३३२२	
११	सिराहा भन्सार कार्यालय	०३३	५२०३२२	५२०१५६
१२	जनकपुर भन्सार कार्यालय	०४१	५२०१६६	५२०८५०
१३	जलेश्वर भन्सार कार्यालय	०४४	५२०२०२	५२०२०२
१४	सर्लाही भन्सार कार्यालय	०४६	५२०१५४	५२०१५४
१५	गौर भन्सार कार्यालय	०५५	५२०११०	५२०२२०
१६	वीरगंज भन्सार कार्यालय	०५१	५२२२२०	५२८७००
१७	सुक्खा वन्दरगाह भन्सार कार्यालय	०५१	५९००१५	५३३३२२
१८	लार्के भन्सार कार्यालय, गोरखा			
१९	मुस्ताङ्ग भन्सार कार्यालय, नेचुङ्ग			
२०	महेशपुर भन्सार, नवलपरासी		९८५७०४६९४४	
२१	त्रिवेणी भन्सार कार्यालय		९८४६१९६१६२	
२२	भैरहवा भन्सार कार्यालय	०७१	४१८००३	५२०८३४
२३	सुठौली भन्सार, कपिलवस्तु		९८५७०५३४५५	
२४	कृष्णनगर भन्सार कार्यालय	०७६	५२००३०	५२००७३
२५	कोइलावास भन्सार कार्यालय		९८५७८५१०५१	५२००७३
२६	नेपालगञ्ज भन्सार कार्यालय	०८१	५२०२७९	५२०२७६
२७	राजापुर भन्सार कार्यालय	०८४	४२०९३३	४६०१५०
२८	मुगु भन्सार, मुगु			
२९	यारिनाका भन्सार, हुम्ला			
३०	सती भन्सार, कैलाली		९८५८४८८४०९	
३१	कैलाली भन्सार	०९१	४१७०९२	५२११४२
३२	कञ्चनपुर भन्सार	०९९	४०२००६	५२२३१४
३३	महाकाली भन्सार, सुलाधाट	०९५	६९०८६३	६९०८६३
३४	दार्चुला भन्सार कार्यालय			
३५	लामाबगर भन्सार कार्यालय, दोलखा			
३६	तातोपानी भन्सार	०११	४८०१३१	४८०१३४

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
३७	त्रि.वि.स्थल भन्सार	०१	४४७०११०	४४७४४२६
३८	रसुवा भन्सार	०१०	६७०१८२	
३९	भन्सार जाँचपास परीक्षण	०१	४४६२३८१	४४६२३८५
४०	गौतम बुद्ध बिमान्स्थल भन्सार का.	०७१		
४१	चोभार सुख्खा बन्दरगाह भन्सार कार्यालय	०१		

(च) मन्त्रालय अन्तर्गतका बिभिन्न निकायहरुको टेलिफोन नं. र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	नेपाल राष्ट्र बैंक(केन्द्रिय कार्यालय)	४४१०३८६	४४१०१५९
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	४२५२५९५	४२५२९३१
३	कृषि विकास बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४२६२६९०	४२६२९२९
४	ऋण असुली पुनरावेदन न्यायाधिकरण	४२२४८९१	४२२४९११
५	ऋण असुली न्यायाधिकरण	४४४१४१९	४४४१४१८
६	नागरिक लगानी कोष	४७८५७८४	४७८४९४५
७	बीमा समिति	४८११०५७	४८१०४९०
८	राष्ट्रिय विमा संस्थान	४२६२५२०	४२६२६१०
९	कर्मचारी संचय कोष	५०१०१६५	५०१०२३०
१०	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्थान)	४१११८२८	४१११९०१
११	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष	४४२१२४१	४४१०१२७
१२	धितोपत्र बोर्ड, नेपाल	५५४१०५७	५५४१०५८
१३	नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड	४२५०७३५	४२६२५३८
१४	राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२५८८६६	४२५८७२१
१५	नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२१८४५८	४१०१५९३
१६	सिडिएस एण्ड क्लियरिङ्ग लिमिटेड	४२३८००८	४२४०३५७